

Stöd till placerade barn och unga

November 2021

[stockholm.se](https://www.stockholm.se)

Stöd till placerade barn och unga
November 2021

Dnr: 3.1.1-195/2021
Kontaktperson: Agneta Nylöf

Förord

I Stockholms stads budget 2021 fick socialnämnden flera uppdrag i samverkan med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden som syftar till att stärka och utveckla stödet till placerade barn och unga. Barn och unga har rätt till en trygg uppväxt. Om det inte är möjligt i hemmet så har samhället ett ansvar att se till att barnen får skydd och stöd, exempelvis genom boende i ett familjehem. Denna rapport redovisar hur de olika uppdragen har genomförts och hur stadens samlade arbete fortgår för att placerade barns och ungas behov och rättigheter ska tillgodoses med barnets bästa i centrum. Rapporten riktar sig brett till politiker och beslutsfattare men också till chefer och medarbetare i staden som dagligen arbetar med att förverkliga placerade barns och ungas rättigheter. Agneta Nylöf, Karin Nordmark och Maria Sköld, har varit ansvariga utredare. Eva Lindström, Marianne Gabrielsson, Nathalie Andersson, Olov Andersson och Peter Lindkvist har deltagit i arbetet och bidragit med underlag. Katarina Munier har varit ansvarig enhetschef.

Stockholm, 2021-11-12

Fredrik Jurdell
socialdirektör

Innehåll

Förord	3
Bakgrund	6
Generella utgångspunkter	6
Antal barn och unga i heldygnsvård	9
Pågående uppdrag	9
Utveckling av stadens familjehemsvård	9
Ensamkommande barn och unga.....	11
Behandlingsfamilj.....	12
Kompensatoriska åtgärder vid uppbrott från förskola och skola	13
Stöd under pågående placering och eftervård	13
Implementering av SAMS	15
Säkerställa skolplanering och skolgång	15
Skolgång för barn i skyddat boende för vuxna	17
Stöd till våldsutsatta barn, unga och vuxna	19
<i>Sivin - Samordnade interventionssystem mot våld i nära relationer</i>	<i>20</i>
Barns inflytande i utredning och uppföljning.....	20
Stadsövergripande insatser för placerade barn och föräldrar	22
Skolfam	22
Stella 24	
Duvnäs	25
Mina båda världar	26
Barns rättigheter vid upphandling.....	26
Behovs- och marknadsanalys	27
Arbetsgrupp	27
Leverantörsdialog	27
Omvärldsbevakning	28
Kravställning i upphandling.....	28
Kontakt under avtalstiden	28
Avtalsuppföljning.....	28
Slutsats och fortsatt arbete framåt	29
Bästa möjliga hälsa.....	29
Skolgång.....	30

Delaktighet och inflytande	31
Stöd till barn och föräldrar under pågående placering	31
Stöd efter avslutad placering.....	32
Slutledning.....	35

Bakgrund

I Stockholms stads budget 2021 fick socialnämnden flera uppdrag i samverkan med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden som syftar till att stärka och utveckla stödet till placerade barn och unga. Uppdragen rör både barn och unga som placerats i heldygnsvård utan sina vårdnadshavare och barn som är medföljande till en vårdnadshavare som beviljats skyddat boende på grund av våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck.

Generella utgångspunkter

Barn och unga har rätt till en trygg uppväxt. Om det inte är möjligt i hemmet så har samhället ett ansvar att se till att barnen får skydd och stöd, exempelvis genom boende i ett familjehem.

När insatser på hemmaplan med barnets eller den unges hem som utgångspunkt för vården, inte ger tillräckligt skydd eller stöd är det socialtjänstens ansvar att ombesörja en placering utanför det egna hemmet. Beslut om placering av barn och unga är ett stort ingrepp i det enskilda barnets eller den unges liv och får också stora konsekvenser för den övriga familjen. När samhället tar på sig i rollen som ”ställföreträdande förälder” krävs det att vården är trygg och säker och svarar mot barnets eller den ungesspecifika behov av stöd och hjälp. Forskning har visat att en stark skyddsfaktor för alla barn och unga är att gå ut skolan med godkända betyg. Att klara skolan är också den enskilt viktigaste skyddsfaktorn för att lyckas senare i livet med att etablera sig i samhället vad gäller arbete och försörjning. För att bli behörig till gymnasiet måste eleven klara av grundskolan. Flera studier har visat att många placerade barn går ut grundskolan utan fullständiga betyg och utan behörighet till gymnasiet. Detta gäller även dem som varit placerade sedan tidig barndom. Ofullständiga betyg i grundskolan har en stark betydelse för olika ogynnsamma utfall senare i livet. De placerade barnen vidareutbildar sig också i lägre utsträckning än andra trots att de har samma kognitiva förmåga och oavsett tidigare skolresultat. Forskning har också visat att placerade barn och unga som grupp betraktat har en sämre fysisk och psykisk hälsa än andra barn. Den generella hälsovården inklusive tandvården når inte ut till den här gruppen i samma höga omfattning som den når andra barn och unga. Därför är det extra viktigt att socialtjänsten har en nära samverkan med skolan, hälso- och sjukvården samt tandvården i syfte att säkerställa placerade barn eller ungas rätt till utbildning och bästa möjliga hälsa. Stöd till placerade barn och ungas föräldrar är också något som åligger socialtjänsten. Detta i syfte att möjliggöra

en återförening eller fortsatt god och nära kontakt under uppväxten mellan det placerade barnet eller den unge och hens föräldrar och andra viktiga närstående.

Med barn avses i denna rapport en person under 18 år. Med unga, den unge eller ung person avses personer som har fyllt 18 men inte 21 år. Barn och unga utgör ett samlingsbegrepp för åldersgruppen 0–20 år.

Barn och unga kan vara placerade för stadigvarande vård och fostran eller för tillfällig vård och fostran. Det som skiljer sig åt är tidsperspektivet. Det finns dock ingen lagstadgad bestämd tidsgräns, men det som brukar anges som stöd för en bortre tidsgräns för tillfällig placering är sex månader.

De placeringsalternativ som finns för socialtjänsten avseende barn och unga är följande:

- **Jourhem** – enskilt hem som vid upprepade tillfällen tar emot barn och unga för tillfällig vård och fostran.
- **Familjehem** – enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn och unga för stadigvarande vård och fostran och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt.
- **Hem för vård eller boende (HVB)** – institution som tar emot barn och unga för vård eller behandling i förening med ett boende.
- **Särskilt ungdomshem**, HVB-hem som drivs av Statens institutionsstyrelse (SiS) med särskilda befogenheter. Tar främst emot unga med stöd av 3 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU.
- **Stödboende** – verksamhet som tar emot enskilda i åldern 16–20 år i ett eget boende med individanpassat stöd.

Vissa enskilda jourhem och familjehem kan vara knutna till privata konsulentstödda verksamheter som ger dem förstärkt stöd och handledning. Socialtjänstens ansvar för att utreda lämplighet och fatta beslut om medgivande är dock oförändrat även vid placering i konsulentstödda jourhem och familjehem.

Utöver ovanstående alternativ finns också behandlingsverksamhet med familjeboende, så kallad behandlingsfamilj. Behandlingsfamilj för unga med allvarliga beteendeproblem är en tidsbegränsad insats där ett team bedriver behandling tillsammans med särskilt utbildade familjehemsföräldrar. Staden har upphandlat ett antal sådana verksamheter.

Barn som växer upp i familjer där det förekommer våld i nära relationer kan bli medföljare till en våldsutsatt vårdnadshavare som beviljas placering i skyddat boende. Skyddat boende definieras i dagsläget som ett boende som tillhandahåller platser för heldygnsvistelse avsedda för vuxna personer som behöver insatser i form av skydd mot hot, våld eller andra övergrepp tillsammans med relevanta insatser. Utifrån nuvarande lagstiftning krävs inget eget beslut för barnet som följer med sin vårdnadshavare till ett skyddat boende. Behovet av eventuell reglering avseende barns placering i skyddat boende tillsammans med en vårdnadshavare har uppmärksammats i departementspromemorian *Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende – förslag till bestämmelser rörande bl.a. omedelbar placering, sekretess och skolgång*. Stadens remissvar påtalade att förslagen som lades fram skulle innebära en ökad rättssäkerhet och ett ökat skydd för barn som vistas i skyddade boenden, liksom att dessa barns rätt till utbildning stärks.

I vissa fall kan socialtjänsten även besluta om:

- Närstående placering i en familj som barnet känner väl sedan tidigare. Ett enskilt hem, exempelvis mor- farföräldrar eller annan närstående till barnet, som efter beslut av socialnämnden vid enstaka eller upprepade tillfällen tar hand om ett och samma barn är inte att anse som jourhem.
- Privatplacering för stadigvarande boende hos en annan familj utan att det är fråga om en placering i familjehem. Privatplacering är ingen placeringsform, utan en överenskommelse mellan vårdnadshavare och den familj där barnet eller den unge bor. Privatplacering kräver medgivande från socialtjänsten för barn upp till 18 års ålder.¹
- Samplacering av barn och föräldrar i familjehem eller HVB. Detta kan ske både i syfte att utreda föräldrars föräldraförmåga och i syfte att erbjuda barn och föräldrar samordnade behandlingsinsatser och familjebehandling.

¹ Medgivande krävs dock inte när barnet flyttar till en förälder som inte är vårdnadshavare. Medgivande krävs inte heller när det gäller ungdomar i de övre åldersskikten som lämnar föräldrahemmet för att bo hos andra, t.ex. studera på annan ort, eftersom det i de fallen ofta inte är fråga om att barnen får stadigvarande vård och fostran i det nya hemmet.

Antal barn och unga i heldygnsvård

Antal barn och unga som någon gång under 2020 var placerade i heldygnsvård var 2 044 individer. Flest barn och unga var placerade i jourhem (817) följt av familjehem (622).

Tabellen nedan visar antal barn och unga som någon gång under året 2020 varit placerade i heldygnsvård.

		§12-hem	HVB	Jourhem	Familje- hem	Skyddat boende	Stöd- boende	Totalt
Rinkeby-Kista		25	57	115	94	*	35	326
Spånga-Tensta		17	31	75	56	0	25	204
Hässelby-Vällingby		8	42	87	75	4	8	224
Bromma		*	16	47	38	0	4	105
Kungsholmen		*	9	17	16	0	4	46
Norrmalm		4	15	11	10	*	6	46
Östermalm		*	*	13	11	0	5	29
Södermalm		8	18	57	36	*	28	147
Enskede-Årsta-Vantör		14	41	138	79	*	16	288
Skarpnäck		*	12	49	48	0	9	118
Farsta		11	22	55	46	4	17	155
Hägersten-Älvsjö		10	34	56	58	*	29	187
Skärholmen		*	10	97	55	*	7	169
Staden totalt		97	307	817	622	8	193	2 044

Pågående uppdrag

Utveckling av stadens familjehemsvård

Socialnämnden ska fortsätta utveckla stadens familjehemsvård genom utbildning, kvalitetsuppföljning och information till inspektörer och socialsekreterare.

Arbetet med revideringen av riktlinjerna för familjehemsvård har slutförts under våren. Beslut om dessa har fattats av socialnämnden i juni 2021. Socialförvaltningen erbjuder årligen en introduktionsutbildning till medarbetare som arbetat inom familjehemsvården mindre än två år. Utbildningen är framtagen i samråd med chefsnätverket för familjehemsvård och bygger huvudsakligen på innehållet i nuvarande riktlinjer. När de nya riktlinjerna har blivit antagna av kommunfullmäktige (KF) kommer utbildningen att omarbetas utifrån dessa. Dessutom kommer det att införas helt nya delar i utbildningen. En del kommer att handla om hur handläggare inom familjehemsvården kan stötta

familjehemsföräldrar att fungera som ett bra studiestöd för placerade barn. En annan del kommer att utgå från Socialstyrelsens kunskapsstöd om placerade barns umgänge med föräldrar och andra närstående. De nya medarbetarna kommer också att få en grundläggande genomgång av SAMS-modellen² (samverkan skola socialtjänst för en obruten skolgång för placerade barn) och av stadens rutin för uppföljning av placerade barns hälsa. Slutligen kommer ett avsnitt, utarbetas och genomföras tillsammans med Riksförbundet för sexuell upplysning, RFSU, om hur socialtjänsten kan arbeta med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för barn och unga inom familjehemsvården. Introduktionsutbildningen kommer därför att förlängas från nuvarande två till tre dagar.

En stor del av de barn och unga som är placerade i heldygnsvård har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. En utbildningsinsats rörande NPF-diagnoser kommer därför att genomföras för alla medarbetare inom familjehemsvården under senhösten 2021 och vårvintern 2022.

Vidareutvecklingen av stadens rutin för uppföljning av familjehemsplacerade barns hälsa kommer att fortsätta. Under hösten kommer en enkät med frågor om handläggarnas kännedom om rutinen och om hur den följs att skickas ut till alla medarbetare inom stadens familjehemsvård. Ett helt nytt avsnitt om denna rutin har också införts i de reviderade riktlinjerna som väntar på att tas upp i KF. En särskild satsning kommer att ske under 2022 då ansvarig utredare från stadsövergripande avdelningen kommer att besöka samtliga familjehemsvårdsenheter i staden, antingen genom fysiska eller digitala träffar, för att informera om rutinen. Avdelningen har också nyligen inlett ett tätare samarbete med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning kring arbetet med hälsouppföljningarna, bland annat genom att delta med en genomgång av stadens rutin för uppföljning av placerade barns hälsa på en metoddag. Medarbetare inom familjehemsvården i Enskede-Årsta-Vantör har också planer på att spela in en kortare informationsfilm riktad till familjehemsföräldrar rörande hälsouppföljningar. Stadsövergripande avdelningen kommer att delta i ett eventuellt arbete med en sådan film.

En överenskommelse om samverkan mellan Stockholms läns kommuner och Region Stockholm avseende tillgång till hälso- sjuk-

² SAMS är framtaget av Specialpedagogiska skolmyndigheten, Skolverket och Socialstyrelsen för att stödja kommunernas arbete med att tillämpa gällande reglering och därmed skapa förutsättningar för en obruten skolgång för placerade barn och unga.

och tandvård för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet förväntas träda i kraft 2022-04-01. Ett förslag på överenskommelse och tillhörande rutiner har tagits fram i samarbete mellan Region Stockholm och representanter för socialtjänst och elevhälsa i ett antal kommuner i Stockholms län.

Socialförvaltningen har deltagit i detta arbete genom medverkan av sakkunnig utredare inom familjehemsvård. När överenskommelsen har börjat gälla kvarstår att implementera

samverkansöverenskommelsen och göra den känd på olika nivåer bland stadens berörda medarbetare. Arbete med implementering av nya arbetssätt och metoder inom vård, omsorg och skola brukar vara omfattande och ta mycket tid i anspråk. Avdelningens planering för hur detta ska genomföras under 2022 har inletts.

Stadsövergripande avdelningen kommer också att delta i en arbetsgrupp för utveckling av rutiner för samverkan mellan kommunerna och Region Stockholm för att säkerställa hälso-, sjuk- och tandvård för placerade barn. Gruppens arbete startar under hösten 2021.

Under året har stadsövergripande avdelningen i samverkan med stadsdelsförvaltningarna undersökt huruvida det är möjligt och ändamålsenligt för familjehemsvården att på ett mer systematiskt sätt än idag kunna genomföra oanmälda besök i familjehem. Arbetet med denna förstudie är ännu inte riktigt färdigställt.

Vidare har avdelningen gemensamt med chefer inom barn och unga enheterna vid stadsdelsförvaltningarna uppmärksammat den kritik som IVO framförde mot Norrköpings kommun avseende handläggningen av "Lilla Hjärtat" för att dra lärdom och förebygga att något liknande händer i Stockholms stad. Tillsammans med juridiska avdelningen planerar förvaltningen för att genomföra kunskapshöjande aktiviteter utifrån handläggningen av "Lilla Hjärtat" för övriga medarbetare inom barn och unga. Dessa kommer att ske under vintern/våren 2022.

Ensamkommande barn och unga

Socialnämnden ska säkerställa att barn som kommer ensamma på flykt till Sverige och Stockholm får sina rättigheter tillgodosedda och ges goda förutsättningar att komma in i samhället. De barn och unga som kommit hit de senaste åren behöver fortsatt stöd.

Gemensamt för ensamkommande barn är att de har separerats från sina familjer och sitt hemland i en för många utvecklingsmässigt känslig ålder. Ofta har de också upplevt traumatiska händelser.

Barnen kan komma ifrån länder präglade av hedersstrukturer och bära på erfarenheter av hedersrelaterat våld och förtryck. Grunden för det kommunala mottagandet av ensamkommande barn är den så kallade normaliseringsprincipen. Den innebär att alla barn som vistas i Sverige så långt möjligt ska omfattas av samma sociala omvårdnadssystem.³ Socialtjänsten ansvarar för att ordna med boende för barnet via något av de placeringsalternativ som finns för alla barn och unga samt vid behov bevilja andra stödinsatser enligt SoL. Avdelningen stöttar stadsdelsförvaltningarna i mottagandet av ensamkommande barn genom chefsnätverk, kompetensutveckling, omvärldsbevakning, samverkan med överförmyndarförvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, Migrationsverket, länsstyrelsen och SKR. Arbete pågår med att revidera riktlinjerna för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga. Ett förslag till reviderade riktlinjer planeras kunna presenteras under våren 2022.

Behandlingsfamilj

Socialnämnden ska i samverkan med stadsdelsnämnderna verka för att fler barn och unga får ta del av insatsen behandlingsfamilj som alternativ till institutionsvård.

Via chefsnätverken har avdelningen stimulerat stadsdelsförvaltningarna till att erbjuda insatsen behandlingsfamilj som alternativ till placering på institution. Statens beredning för medicinsk och social utvärdering, SBU, gjorde 2018 en systematisk översikt och utvärdering inklusive ekonomiska och etiska aspekter av insatsen behandlingsfamiljer för ungdomar med allvarliga beteendeproblem enligt modellen Treatment Foster Care Oregon (TFCO).⁴ Denna visar att när unga med allvarliga beteendeproblem placeras i TFCO, leder detta troligtvis till mindre fortsatt kriminalitet och färre placeringar på låst avdelning än när unga placeras på institution. Det är också möjligt att TFCO leder till färre kriminella kamrater, mindre användning av narkotika och bättre psykisk hälsa, än vid placering på institution. TFCO kostar i genomsnitt mindre än placering på särskilda ungdomshem och något mer än på HVB, om man räknar med att vårdtiderna är desamma. Väger man in antaganden om långsiktiga effekter är TFCO, enligt SBU, kostnadsbesparande för samhället jämfört med placering på särskilda ungdomshem eller HVB. SBU har också tagit

³ Ensamkommande barn och unga – Handbok för socialtjänsten, Socialstyrelsen 2020

⁴ SBU utvärderar, rapport 279/2018, Behandlingsfamiljer för ungdomar med allvarliga beteendeproblem – Treatment Foster Care Oregon – En systematisk översikt och utvärdering inklusive ekonomiska och etiska aspekter

fram en kort film *Möte mellan forskning och praktik* som handlar om TFCO i vilken staden medverkar. Filmen har visats bland annat på Barnrättsdagarna och Socionomdagarna.

Kompensatoriska åtgärder vid uppbrott från förskola och skola

Socialnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att vid oundvikliga uppbrott från förskola och skola erbjuda kompensatoriska åtgärder för att motverka problem som uppbrottet kan medföra.

En checklista för socialtjänstens arbete med förskola och skola vid jourhemsplacering av barn och unga har tagits fram i samarbete med representanter för stadsdelsförvaltningarna och Resursteamerna barn och ungdom. Denna checklista finns att hämta på Plattform Socialtjänst och samtliga chefsnätverk har informerats om listan och hur den kan användas. Ett kortare pass om checklistan har lagts till i introduktionsutbildningen för handläggning inom barn och unga. Sakkunnig utredare kommer att besöka samtliga utredningsenheter för barn och unga i staden, antingen genom fysiska eller digitala träffar, för att informera om checklistan. En undersökning pågår också kring huruvida det är lämpligt göra en liknande checklista för socialtjänstens samarbete med skolan vid placering av unga med hedersproblematik. Diskussioner har inletts med representanter från utbildningsförvaltningen och Origo rörande detta. Om och i så fall när ett beslut om en eventuell checklista kan och ska fattas är oklart i dagsläget.

Stöd under pågående placering och eftervård

Stadsdelsnämnderna ska utveckla stödet till placerade barn och deras föräldrar och arbetet med eftervård i öppna former i samarbete med socialnämnden.

En förstudie har genomförts rörande vilket stöd föräldrar med barn i familjehem eller på institution får och hur stödet kan förbättras. Förstudien visar att ett av de mer effektiva sätten att nå föräldrar i behov av stöd är genom att arbeta med föräldrarna på det sätt som stadens stödverksamhet Stella gör. Därför kommer detta arbete att fortsätta och kännedom om stödet lyftas till stadsdelsförvaltningarna i relevanta chefsnätverk och introduktionsutbildningar.

Förvaltningen avser att lämna in en idéskiss till sociala investeringsfonden den 26 oktober 2021 (beskrivs mer nedan under rubriken *Säkerställa skolplanering och skolgång*) avseende ett projekt utifrån budgetuppdraget att utreda förutsättningarna för att

införa en arbetsmetod för att särskilt stödja skolgången för barn och ungdomar som bor på institution med inspiration från den framgångsrika Skolfam-modellen. Den del i projektet som berör tiden efter en placering handlar om socialtjänstens arbete för att skolgången ska vara planerad och komma igång på hemmaplan samt att planering kring eventuella insatser i öppenvården för att stabilisera skolgången för barn och unga som lämnar en placering vid institution, stödboende eller behandlingsverksamhet med familjeboende ska komma igång.

Stadsövergripande avdelningen håller för närvarande på att undersöka hur många placerade barn, unga och föräldrar som efter avslutad placering under sista halvåret 2020 har erhållit stödjande biståndsbedömda öppna insatser efter avslutad placering och vilka dessa insatser i så fall har varit. Resultatet kommer att presenteras framöver på olika chefsnätverk och i nämndens verksamhetsberättelse.

Stockholms stad har under perioden augusti 2020 till och med juni 2022 ett projektsamarbete med SOS Barnbyar rörande stöd i öppna former för unga som lämnar samhällsvården. SOS Barnbyar driver projektet med stöd från Europeiska socialfonden. Projektets målgrupp är unga som nyligen lämnat eller snart ska lämna samhällsvården och som står inför att klara sig på egen hand. SOS Barnbyars ungdomsprogram riktas till unga som inte har ett fortsatt vårdbehov som behöver tillgodoses av socialtjänstens biståndsbedömda öppenvård. Projektet kompletterar Stockholm stads befintliga insatser för dessa ungdomar och kan stötta ungdomarna i arbetet med att skapa sig ett självförsörjande och självständigt liv. Socialsekreterare från stadens samtliga stadsdelsförvaltningar kan hänvisa till SOS Barnbyars ungdomsprogram för unga som nyligen har lämnat eller snart står inför att lämna samhällsvården och som inte har ett fortsatt vårdbehov som behöver tillgodoses av socialtjänstens biståndsbedömda öppenvård. Till och med sista september 2021 har 19 unga personer deltagit från Stockholms stad i ungdomsprogrammet. SOS Barnbyar kommer att besöka lämpliga chefsnätverk regelbundet under projektiden för att informera om projektet. Chef och medarbetare från kompetenscenter barn och unga deltar i styrgruppen och i regelbundna referensgruppsmöten där SOS Barnbyar rapporterar om projektet. Socialförvaltningen har under sommaren skrivit inlägg på Familjehem Stockholms stads Facebooksida om SOS Barnbyars verksamhet för unga som lämnar samhällsvården. Denna sida besöks till största del av professionella och av familjehemsföräldrar. Inlägg kommer fortsättningsvis att

läggas ut på sidan med jämna mellanrum under projektsamarbetsperioden för att nå ut till målgruppen.

Implementering av SAMS

Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och utbildningsnämnden fullt ut implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.

SAMS (samverkan socialtjänst och skola) är ett stöd som ska underlätta samverkan mellan socialtjänst och skola, och säkra att placerade barn får en obruten skolgång ifall de måste byta skola. Under 2020 började Rinkeby-Kista, Södermalm, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skärholmens stadsdelsförvaltningar arbeta i enlighet med SAMS-modellen för att säkerställa obruten skolgång för barn och unga placerade i jourhem, familjehem, stödboende och på HVB. Socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen utreder just nu frågan huruvida placeringar vid särskilda ungdomshem även de ska rapporteras in via SAMS funktionsbrevlåda. Under första halvåret 2021 har resterande stadsdelsförvaltningar i staden anslutit sig till SAMS. Framåt kommer kontinuerliga uppföljningsmöten att hållas med chefer och medarbetare vid stadsdelsförvaltningarna för att diskutera och få inspel kring hur användandet av modellen fungerar. Likaså kommer kontinuerliga uppföljningsmöten med SAMS:s arbetsgrupp, som består av representanter från socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen, samt möten mellan arbetsgruppen och chefer från utbildnings- och socialförvaltningen att genomföras. Fokus vid dessa olika uppföljningsmöten kommer att vara förbättrade och funktionella arbetssätt för att säkerställa att placerade barn får en obruten skolgång. Arbetet med SAMS kommer återkommande att följas upp i stadens chefsnätverk under året. Implementering av nya arbetssätt brukar ta tid. Förvaltningen ser ett behov av att samarbeta kontinuerligt i denna fråga över tid med stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen för att arbetssättet ska bli bestående.

Information om SAMS-modellen har lagts till i passet om samverkan mellan skolan och socialtjänsten i stadens introduktionsutbildning för nya socialsekreterare inom barn- och ungdomsvården.

Säkerställa skolplanering och skolgång

Socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska tillsammans säkerställa att alla barn som är placerade på HVB- eller i familjehem har en skolplanering och inte står utan skolgång mer än en vecka.

Socialförvaltningen har under våren 2021 utrett vilka möjligheter som finns för att kunna följa upp att barn och unga som placeras i familjehem eller HVB, där placeringen medför skolbyte, har en skolplanering och inte står utan skolgång mer än en vecka efter placering. Frågan har diskuterats i relevanta chefsnätverk samt i stadens BBIC-/metodnätverk. Arbetet med uppdraget är starkt kopplat till uppdraget att fullt ut implementera SAMS-modellen i hela staden.

Tillsammans med medarbetare från avdelningens enhet för samordning och utveckling har den statistikfil som används av stadsdelsförvaltningarna (enligt SAMS-modellen) för varje barn som placeras där placeringen medför ett skolbyte reviderats. I den statistik som månadsvis skickas in till socialförvaltningen har en kolumn för redovisning av antal dagar det tar från placering till att barnet eller den unge börjar skolan lagts till. Genom att följa denna statistisk kommer socialförvaltningen få information om antal dagar från placering till skolgång. Statistikfilen kommer att skickas ut till stadsdelsförvaltningarna i början av oktober 2021 och ersätta den nuvarande statistikfilen från och med oktober månads placeringar.

Socialförvaltningen kommer framåt att arbeta för att denna statistik ska inkomma med regelbundenhet från samtliga stadsdelsförvaltningar snarast efter varje månadsslut. För att möjliggöra detta har stadsdelsförvaltningarna ombetts att utse en kontaktperson som stadsövergripande avdelningen kan hålla kontakt med kring detta.

Socialnämnden fick i Stockholm stads budget 2020 uppdraget att i samarbete med utbildningsnämnden utreda förutsättningarna för att införa en arbetsmetod för att särskilt stödja skolgången för barn och ungdomar som bor på institution med inspiration från den framgångsrika Skolfam-modellen.

Ovan uppdrag har förvaltningen arbetat med under 2020 och 2021. I maj 2021 fattade socialnämnden efter ett tjänsteutlåtande beslut i ärendet. Utredningen påvisade att det finns behov av att stärka och utveckla stödet i skolgången för barn och unga som är placerade på institution samt efter avslutad placering. Socialnämnden beslutade att uppdra åt socialförvaltningen att i samråd med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna, utreda förutsättningarna för att erhålla medel från sociala investeringsfonden för att pröva en arbetsmetod för att särskilt

stödja skolgången för barn och unga på institution under och efter avslutad placering.

Under hösten 2021 har socialförvaltningen tillsammans med sex stadsdelsförvaltningar arbetat med framtagande av en idéskiss för ansökan om medel från sociala investeringsfonden. Idéskissen ska vara inlämnad den 26 oktober 2021 och gäller ansökan om medel till ett treårigt projekt där de deltagande stadsdelsförvaltningar ska inrätta en projektjänst som går under arbetsnamnet ”Skolsamordnare för placerade barn och unga.” I stora drag är projektet tänkt att riktas till barn och unga som är placerade på HVB-hem, på särskilda ungdomshem, i skyddat boende för unga, i stödboende samt i behandlingsverksamhet med familjeboende. Skolsamordnaren för placerade barn och unga ska också finnas kvar i övergången efter en placering. Projektet ska fungera som ett operativt stöd till socialsekreterare i frågor rörande skolgången och förutsättningar för skolgång. Projektet ska arbeta nära den unge, dennes vårdnadshavare, institutionen/verksamheten samt skolan genom nära samverkan med dessa. Vidare ska projektet arbeta enligt SAMS och SiSAM-modellerna samt säkerställa att den planering som finns gällande den unges skolgång genomförs.

Socialförvaltningen kommer via berörda chefsnätverk att följa arbetet vad gäller socialtjänstens krav på att HVB-hem och stödboenden arbetar i enlighet med tydliga mål rörande skolgång och skolresultat som finns uppsatta i vårdplaner och genomförandeplaner.

Skolgång för barn i skyddat boende för vuxna

Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden säkerställa att medföljande barn i skyddat boende för vuxna och unga som är placerade i skyddat boende exempelvis på grund av hedersrelaterat våld och förtryck har en väl fungerande skolgång.

Under 2020 följde 286 barn med en av sina vårdnadshavare, oftast sin mamma, till skyddat boende. Jämfört med 2019 minskade antalet barn som följer med till skyddat boende från 362 barn, en minskning med 76 barn. Antalet medföljande barn i skyddat boende har dock ökat markant i ett längre perspektiv. År 2010 var antalet medföljande barn 176.

Stadsövergripande avdelningen har återkommande uppföljande möten med utbildningsförvaltningen tillsammans med Lärteamet

som erbjuder undervisning till barn i skyddat boende i Stockholms stad som inte kan delta i ordinarie skolundervisning. Huvudsakliga teman för dialogen har varit likställighet i staden. Dialogen har primärt handlat om hur staden kan säkerställa att samtliga barn i skyddat boende inom Stockholms stad vid behov får del av Lärteamets insatser och om hur skolgången kan säkerställas för barn i skyddat boende utanför Stockholms stad.

Under året har stadsövergripande avdelningen initierat en dialog med två skyddade boenden i staden där samarbete med Lärteamet saknats. Avdelningen har vidare, tillsammans med ansvariga inom utbildningsförvaltningen, deltagit i samtal med dessa skyddade boenden för att etablera kontakt och verka för att ett samarbete med Lärteamet ska komma till stånd. För att skapa likställiga och likvärdiga möjligheter till skolgång för alla barn i skyddat boende i staden följs denna fråga upp vid regelbundna avstämningar och i fortsatt dialog med aktuella skyddade boenden.

En enkätundersökning till stadsdelsförvaltningarna som genomfördes under hösten 2020 visar att den enskilt vanligaste orsaken till att ett barn inte fått skolgång eller annan pedagogisk verksamhet inom sju dagar efter ankomst till det skyddade boendet var att placeringen skett på ett boende utanför Stockholms stad. En skolpliktig elev är inskriven i sin hemskola till dess att en annan skola tar emot och skriver in eleven. Skolan har alltså ansvar för sin elev tills annan skola tar över ansvaret. Placerade barn och unga har samma rätt till utbildning och skolgång som andra barn och unga. En viktig fråga när det gäller barn och unga i skyddade boenden är vikten av att inte röja barnets eller den unges nya boende och i vilken kommun barnet vistas. I Stockholms stad har Lärteamet vid utbildningsförvaltningen i uppgift att bedriva undervisning i skyddade boenden i staden. De är de enda personerna inom utbildningsförvaltningen som kan veta var eleven befinner sig när eleven vistas i skyddat boende. Lärteamets tillträde till de skyddade boendena i staden har möjliggjorts efter ett förarbete där boendena har försäkrats om den stora riskmedvetenheten som finns hos pedagogerna i form av strikta sekretessrutiner för att inte röja några uppgifter runt boendet. Lärteamet har också utarbetade rutiner för att skolorna ska kunna skicka utbildningsmaterial och dylikt till eleven utan kännedom om var eleven befinner sig. Pedagogerna som undervisar i Lärteamet framträder inte med sina namn och de är inte kända inom förvaltningen som pedagoger som undervisar i skyddade boenden. Genom Lärteamet har staden hittat en unik lösning som innebär att socialsekreterare som har kännedom om var

barnet befinner sig inte behöver vara mellanhand mellan skolan och barn som vistas i skyddade boenden inom staden.

Det är enligt utbildningsförvaltningen inte tydliggjort i lagstiftningen hur de praktiska omständigheterna kring undervisning för barn och unga i skyddade boenden belägna utanför Stockholms stad ska hanteras. När det gäller barn och unga som vistas i skyddat boende i andra kommuner ställs därför högre krav på socialsekreteraren för att säkerställa och samordna kontakten mellan ordinarie skola och barnet och dess vårdnadshavare. I varje läge behöver kommunikationen ske utan att riskera att röja barnets eller den unges vistelseadress.

Då Lärteamet ofta kontaktas med frågor kring hur barns skolgång i skyddat boende kan säkerställas kommer en skrift tas fram under 2022 av utbildningsförvaltningen och Lärteamet i samverkan med socialförvaltningen, för att klargöra ansvarsområden och utgöra ett stöd i socialtjänstens arbete med att säkerställa skolgång för barn och unga i skyddat boende.

Stöd till våldsutsatta barn, unga och vuxna

Socialnämnden ska fortsätta utveckla stödinsatser vid placering av hotade eller våldsutsatta barn och vuxna på skyddade boenden, liksom stödet till barn, unga och vuxna efter avslutad placering.

Socialförvaltningens arbete med stödinsatser för barn under och efter vistelse i skyddat boende bedrivs i nuläget med fokus på att utveckla stöd och insatser till barn inom ramen för stadens fyra relationsvåldscentrum (RVC). Arbetet sker enligt ett separat budgetuppdrag för 2021. Uppdraget gäller i första hand barn där någon av föräldrarna får eget stöd via RVC. Behandlare vid relationsvåldscentrum erbjuds under året utbildning i Trappan-modellen som är en modell för krissamtal för barn som har upplevt våld i sin familj. Modellen kräver att barnet lever i en trygg och säker situation, skyddad från våld och möten med våldsutövaren som kan upplevas som otrygga för barnet. Med utgångspunkt ur Trappan utarbetas ytterligare en form av stödjande samtal till barn som kan erbjudas när kriterierna för att kunna erbjuda Trappan-samtal inte är uppfyllda. Relationsvåldscentrum har nu börjat få sina första uppdrag om stöd till barn. Utvecklingen av stödet till barn följs upp vid regelbundna möten med styrgrupp bestående av avdelningschefer för de fyra olika relationsvåldscentrum och arbetsgruppsmöten med biträdande enhetschefer. I början av januari 2022 kommer en informationsfilm om stöd till barn vid RVC att spelas in för att finnas tillgänglig via Intranätet och kunna användas

vid introduktion av nyanställda och för att sprida kunskap om verksamheten till anställda inom socialtjänsten.

Under socialtjänstens barnrättsvecka i oktober 2021 lades fokus på att uppmärksamma våldsutsatta barns situation och möjligheter till upptäckt och stöd. Under veckan deltog bland andra professor Maria Eriksson och medarbetare från Kriscentrum, Barnahus Stockholm, RVC, Origo, Islandsprojektet (socialjouren) och utbildningsförvaltningens Lärteam för att sprida kunskap till socialtjänstens olika verksamhetsområden.

Sivin - Samordnade interventionssystem mot våld i nära relationer

Staden medverkar i forskningsprogrammet Sivin där Ersta Sköndal Bräcke högskola undersöker hur de olika delarna av socialt arbete, från upptäckt och utredning till stöd och uppföljning, kan samordnas. Tillsammans med Maria Eriksson, professor i socialt arbete och forskningsansvarig, samarbetar staden med kommunerna på Södertörn, Rädda Barnen och Allmänna Barnhuset för att bygga strukturer och åstadkomma varaktig förändring i socialtjänstens ordinarie praktik. Syftet med Sivin är att med utgångspunkt i barns utsatthet och rätt till delaktighet utforska förutsättningarna för och bidra till utvecklingen av ett barncentrerat, samordnat interventionssystem mot våld mot barn i nära relationer. Forskningsprogrammet är 6-årigt och finansieras av Forte.

Inom ramen för Sivin deltar stadens skyddade boende Kriscentrum i en pilotforskningsstudie kring BRA-samtal med fokus barn som lever i familjer som har en osäker boendesituation. BRA står för barns rätt som anhöriga och BRA-samtal är en modell utformad av stiftelsen Allmänna Barnhuset för att stödja yrkespersoner i hur de kan gå tillväga för att uppmärksamma anhöriga barns rätt till information, råd och stöd.

Barns inflytande i utredning och uppföljning

Socialnämnden ska stödja stadsdelsförvaltningarna att öka barns inflytande i utredningar och uppföljning av insatser, bland annat genom nya metoder och digitala lösningar, även för barn vars föräldrar erhåller insatser från socialtjänsten.

Vid socialnämnden 20 juni 2020 slutrapporterades ett pilotprojekt som samordnades av SKR där ett antal kommuner, däribland några stadsdelsförvaltningar i Stockholms stad, prövat det digitala verktyget Viewpoint för att öka barns delaktighet. Viewpoint är en molnbaserad programvara som används i Australien, Skottland,

Irland med flera länder för barn och unga i socialtjänsten. Det bygger på självbedömningsenkäter innehållande frågor till barnet eller den unge om skola, hälsa, fritid, familjesituation och kontakten med socialtjänsten. Enkäten skickas ut inför uppföljningen av insatsen och besvaras av barnet eller den unge via mobil, läsplatta eller dator. Piloten och SKR:s utvärdering följdes i staden av en utredning som presenterades nämnden i oktober 2020 (dnr: 3.1.1-312/2020). Utredningen låg som grund för pågående arbete med budgetuppdraget 2021 om barns inflytande i utredningar och insatser. Då förutsättningarna inom projekt Modernisering av sociala system har ändrats så har behov av förändrat upplägg identifierats för detta uppdrag, och omfattningen för uppdraget har visat sig väsentligt större än initialt planerat för. Uppdraget att ta fram ett digitalt verktyg för att öka barns och ungas delaktighet inom socialtjänsten pågår i samarbete med stadsdelsförvaltningarna, enheten för digitalt verksamhetsstöd och stadsledningskontoret. För att inte tappa mer framdrift än nödvändigt så sker arbete sedan senhösten 2021 i tre huvudsakliga och parallella spår avseende det digitala verktyget. De tre spåren har olika fördelar och nackdelar som behöver undersökas innan socialtjänsten kan välja väg för att vara säkra på att staden kan genomföra ett framgångsrikt projekt.

De tre parallella spåren är:

A) Identifierade verktyg på marknaden: Ett flertal digitala verktyg har identifierats på marknaden som uppvisar den funktionalitet vi söker, och används i dagsläget av flera andra kommuner. Demos har genomförts och erfarenhet har samlats in från andra kommuner. Nästa steg är att fördjupa dialogen med leverantörerna och undersöka deras förmåga att leverera till en så stor potentiell kund som Stockholms stad, samt även deras förmåga att anpassa sig efter våra specifika frågeställningar då framförallt frågor om kontakten med socialtjänsten saknas i befintliga verktyg.

B) Ännu ej identifierade verktyg på marknaden: Efterforskningar har gjorts hos ett flertal andra kommuner och närliggande verksamheter (exempelvis utbildningsförvaltningen och äldreomsorgen) för att se vilka verktyg de använder som kan vara relevanta för detta uppdrag. Hittills har ytterligare ett relevant verktyg identifierats, medan övriga identifierade verktyg bedöms ligga för långt ifrån vad uppdraget ska uppnå. Generella enkätverktyg har också översiktligt utvärderats men bedöms i nuläget också ligga för långt ifrån vad som ska uppnås i uppdraget.

C) Utveckla ett eget verktyg: En inbjudan har gått ut till leverantörerna på ramavtalet Konsulttjänster inom digitalisering, it och informationssäkerhet, för att höra deras förslag om möjliga digitala lösningar. Av fem möjliga leverantörer har endast en

leverantör visat intresse. Denna leverantör hade god kännedom om att arbeta i stadens miljö, hade verktyg framtagna i staden som gav erfarenheter att bygga vidare ifrån men beskrev en relativt omfattande framtagningsprocess med flera versioner innan ett verktyg fanns på plats färdigt att prövas i pilotstadsdelsförvaltningarna.

Målsättningen är att under hösten/vintern 2021 ta beslut om vilket av dessa spår som blir den huvudsakliga vägen framåt för uppdraget, och därefter ta fram tillhörande projektplan som ska beskriva projektet i sin helhet från anskaffning till införande och förvaltning. Beroende på vägval så kommer tidplan och budget se olika ut för projektet framåt.

Parallellt har ett arbete pågått med att ta fram och värdera de frågor som planeras att användas i verktyget. En arbetsgrupp finns med representanter från fem stadsdelsförvaltningarna som också kommer utgöra en testgrupp när ett digitalt verktyg finns att tillgå. Frågorna avser att användas vid utredningsenheter, familjehemsvården och familjerätt, samtliga i anslutning till myndighetsutövning.

Arbetsgruppen i samarbete med socialförvaltningen har tagit fram ett frågeutkast utifrån research, stadsdelsförvaltningarnas synpunkter och med beaktande av tjänsteutlåtandet

Stadsövergripande uppföljningsmodell inom stadens socialtjänst (dnr 3.1.1-397/2021), som presenterades för socialnämnden den 29 augusti 2021. Frågorna är indelade i fyra områden, hur barnet mår, hem och familj, skola och fritid och kontakten med socialtjänsten. Frågorna är prövade på barn i arbetsgruppens nätverk och justerade i tre omgångar. Vidare diskuteras och planeras hur det nya arbetssättet ska integreras i handläggning och i kontakt med barn och unga som har kontakt med socialtjänsten.

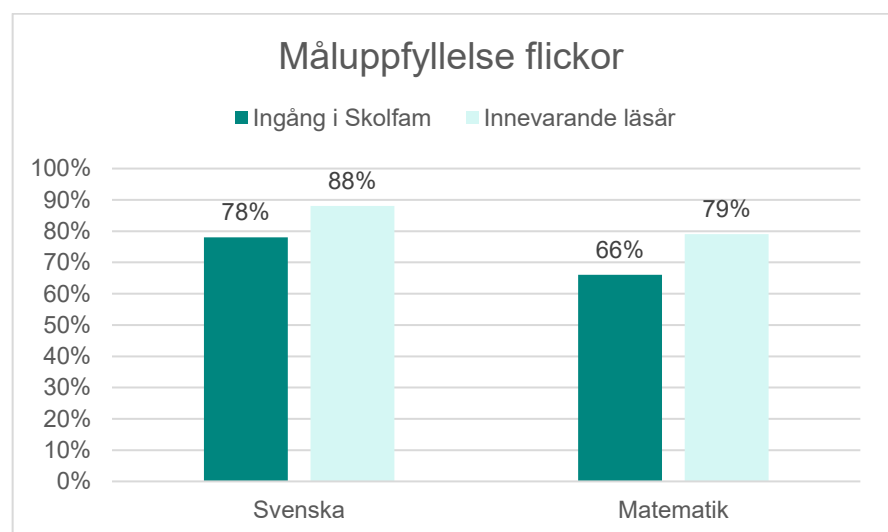
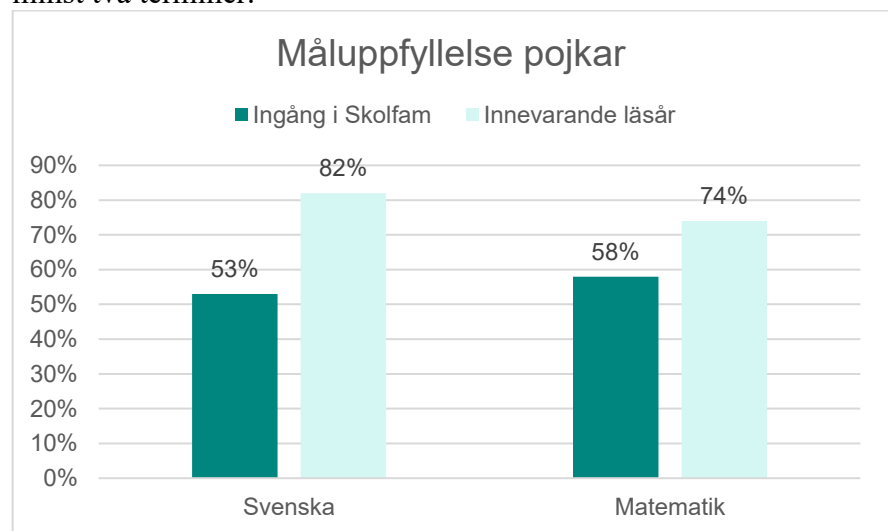
Stadsövergripande insatser för placerade barn och föräldrar

Skolfam

Skolfam vid socialtjänstavdelningen är en forskningsbaserad, förebyggande och manualbaserad samverkansmodell för skolsatsning inom familjehemsvården. Skolfam riktar sig till barn i familjehem placerade i Stockholms län. Barnen är 6-12 år vid start i Skolfam och insatsen pågår under grundskoletiden, om inte familjehemsplaceringen avslutas av socialtjänsten eller annan orsak. Målet är att barnen ska få stöd till goda skolresultat och avsluta grundskolan med behörighet till gymnasieskolan.

Skolfam omfattar sedan 2018 alla familjehemsplacerade barn i målgruppen från samtliga stadsdelsförvaltningar. Under läsåret har 31 nya barn fått insatsen Skolfam och 51 procent av dessa går på lågstadiet och i förskoleklass. Nio barn har haft kontaktperson med studieinriktning efter skoltid och elva barn har avslutats under läsåret. Totalt har 21 barn gått ut grundskolan sedan Skolfam startade och av dessa är 20 stycken behöriga till gymnasiet. I våras gick nio barn ut årskurs nio varav sju barn var direkt behöriga till gymnasiet. Ett barn fick behörighet efter sommarskola och ett barn nådde inte behörighet. Bland dessa barn har 67 procent en eller flera neuropsykiatriska diagnoser.

Figurerna nedan visar måluppfyllelse för Skolfam-barn i svenska och matematik vid ingången i Skolfam jämfört med innevarande läsar 2021/22. Måluppfyllelse mäts när barnet varit med i Skolfam i minst två terminer.

Stadsdelsförvaltningarna har återkommande framfört att barn i familjehem i målgruppen placerade barn utanför Stockholms län också har stort behov av Skolfam samt att det även för tonåringar som placeras i familjehem finns behov av psykologisk och pedagogisk kartläggning så att rätt insatser sätts in.

Vidare har det framförts behov från stadsdelsförvaltningarna om pedagogisk och psykologisk konsultation riktad till handläggare för placerade barn utanför Skolfams målgrupp, traumaföreläsningar till handläggare inom familjehemsvård och skolpersonal samt föreläsningar på temat neuropsykologi.

Exempel på tänkbara konsekvenser för barn vid avslut eller uppbrott från Skolfam och därmed risk för en instabil fortsatt skolgång att ha i beaktande är att barn som går ut nian avslutas och övergången till gymnasiet ibland leder till avhopp. Ungdomarna behöver ofta erhålla fortsatt stöd i övergången till gymnasiet och familjehemsföräldrar stöd i att fungera som skolförälder tills stabiliteten på gymnasiet infunnit sig.

Barn som flyttar hem till sina föräldrar akut eller planerat kan behöva skolstöd under en övergångsperiod. Barnet byter skola och miljö och all samverkan avbryts. Även vårdnadshavarna kan behöva stöd för att växa in i sin roll som ”skolförälder.”

För en del barn som medverkar i Skolfam har en överflyttning av vårdnaden till familjehemsföräldrarna skjutits fram för att familjehemsföräldrarna och barnet inte velat avsluta insatsen Skolfam. Detta gäller både rekryterade hem och närstående hem. Därmed ställs barnets behov av stabila och trygga uppväxtförhållanden mot ett fortsatt stabilt skolstöd.

Ensamkommande barn är en särskilt sårbar grupp inom Skolfam. Om de återförenas med sina föräldrar avslutas familjehemsvården och Skolfam oavsett barnets synpunkter. Barnen kan ha svårt att få stöd av sina föräldrar när det gäller skolgången. Föräldrarna har ett annat modersmål än svenska samt begränsade kunskaper om det svenska skolsystemet. Barnet får ofta byta en trygg miljö och skola, ibland mitt i terminen.

Stella

Verksamheten Stella inom Resursteamens barn och ungdom har i uppdrag att erbjuda råd och stöd till föräldrar vars barn är placerade av socialtjänsten i Stockholms stad. Verksamheten Stella har som mål att stärka föräldrar, med placerade barn, i sin situation. Målet

uppnås årligen och resultaten visar att de föräldrar som får stöd av Stellas familjebehandlare är mycket nöjda. Många nya föräldrar hör av sig till Stella för att få rådgivning eller höra sig för om vad Stella kan erbjuda. De föräldrar som önskar stöd erbjuds stöd inom en vecka och verksamheten kan erbjuda samtliga sökande råd och stöd. Verksamheten har också påbörjat utvecklingen av att erbjuda närvaro av Stella på stadsdelsförvaltningar vid akuta omhändertaganden. Vid två tillfällen har Stella kunnat närvara, dock behöver verksamheten se på möjligheterna att hitta ett arbetssätt som ger förutsättningar för att öka närvaron vid akuta omhändertaganden.

Verksamheten når fler mammor än pappor. Stella kommer därför att se över hur papporna kan nås i större utsträckning och om det i så fall kommer att uppmuntra flera pappor att söka råd och stöd i sitt föräldraskap.

T2 - Råd och stöd samtal			
	2019	2020	2021
Antal nybesök	Mättes inte	45	51
Varav mammor	Mättes inte	Mättes inte	43
Varav pappor	Mättes inte	Mättes inte	8
Antal råd och stöd tillfällen- telefonsamtal	218	Mättes inte	121
Antal råd och stöd tillfällen- fysiska/ digitala besök	159	Mättes inte	81
Totalt antal utförda råd och stöd tillfällen	377	198	202

Duvnäs

Inom Resursteamerna finns också Duvnäs Föräldrastöd som erbjuder anknytnings- och samspelsstöd till familjer med barn 0-10 år. Adoptivfamiljer kan erhålla stöd från Duvnäs föräldrastöd utan föregående behovsprövning. Familjehem och familjer som utreds av socialtjänsten kan få stöd från Duvnäs föräldrastöd efter behovsbedömning. Målet med verksamheten är att föräldrarna ges förutsättningar att utvecklas i sitt föräldraskap så att anknytningen stärks och barnets olika behov uppmärksammas och tillgodoses så väl som möjligt. Det pågår ett arbete för att inventera vilka behov stadsdelsförvaltningarna har av verksamheten. En enkät har skickats till samtliga familjehemsvårdsenheter för att inventera vilka behov stadsdelsförvaltningarna har för målgruppen familjehemsföräldrar och placerade barn.

Fram till och med sista augusti 2021 hade 27 familjehem och barn erhållit anknytnings- och samspelsstöd från Duvnäs. Under helåret 2020 och 2019 erhöll 22 respektive 24 familjehem och barn anknytnings- och samspelsstöd.

Mina båda världar

Socialförvaltningen har ett IOP-avtal med barnrättsorganisationen Bris (Barnens rätt i samhället) gällande stödgruppsverksamheten *Mina båda världar* avseende åren 2021 och 2022. Stödgrupperna för familjehemsplacerade barn genomförs genom fysiska möten och genom online-grupp. Det har varit mycket svårt för Bris att få till stödgruppsmöten för barnen under pandemin. En fysisk grupp bestående av sex barn rekryterades och uppstart planerades till i slutet av april. Dock fick Bris ställa in den på grund av många återbud och sjukdom. Grupphelgen sammanföll med skärpta riktlinjer från Folkhälsomyndigheten. Barnen från denna grupp har stått på kö sedan dess och erbjuds nu att delta i en grupp i höst istället. Under maj och juni genomförde Bris en online-grupp för tonåringar. Tre unga genomförde hela gruppen. Under våren har Bris i samarbete med Socialförvaltningen genomfört två digitala föreläsningar för familjehemsföräldrar. Antalet deltagande föräldrar var inte så stort. Bris planerar för ytterligare två föreläsningar för familjehemsföräldrar under hösten. Alla familjehemsvårdsenheter ute på stadsdelsförvaltningarna har fått erbjudanden om digitala besök och informationsträffar från Bris.

Barns rättigheter vid upphandling

Upphandling av insatser enligt SoL och LVU sker enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU). Vid genomförandet av en direktupphandling behöver inte hela regelverket tillämpas. Vid genomförandet av upphandlingar och direktupphandlingar ska upphandlande myndighet beakta principerna om likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet, proportionalitet och ömsesidigt erkännande. När det gäller upphandlingar riktade till insatser för barn och unga inom individ- och familjeomsorgen (IFO) genomför socialförvaltningens enhet för juridik, upphandling och föreningsstöd ramavtalsupphandlingar enligt LOU som är gemensamma för stadsdelsförvaltningarna inom insatser för barn, unga och familj.

Insatserna omfattar:

1. Haldygnsvård,
2. Konsulentstödda jourhemsinsatser och

3. Öppenvård

Barnperspektivet innefattar bland annat att hänsyn tas till Barnkonventionen, särskilt följande artiklar:

- Förbud mot diskriminering (artikel 2) - alla barns lika värde och rättigheter
- Barnets bästa (artikel 3) - vid alla åtgärder som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa
- Barnets rätt till liv och utveckling (artikel 6)
- Barnets rätt att uttrycka sina åsikter (artikel 12)

Behovs- och marknadsanalys

Barnperspektivet tillvaratas på flera sätt under en upphandlingsprocess. Som ett första steg sker en behovs- och marknadsanalys i en upphandling. I den ingår att undersöka om det är lämpligt att ställa krav på hur barns rättigheter ska beaktas.

Hur behovs- och marknadsanalysen ska ske finns beskrivet som ett steg i förvaltningens upphandlingsmall, ett stödmaterial som används vid genomförandet av en upphandling.

Arbetsgrupp

Förvaltningen inhämtar kompetens kring barns rättigheter och barnperspektivet under ett flertal arbetsmöten med beställare, såsom chefer eller andra nyckelpersoner inom barn och unga vid stadsdelsförvaltningarna och socialtjänstavdelningen samt sakkunniga utredare med expertkompetens från kompetenscenter barn och unga vid stadsövergripande avdelningen.

Arbetsgruppsmöten sker kontinuerligt under framtagandet av upphandlingsdokumenten. Därtill är arbetsgruppen behjälplig under annonseringen och utvärderingen av upphandlingen samt under avtalstiden om frågor inkommer.

Leverantörsdialog

Leverantörsdialoger är en förutsättning för väl fungerande avtalsrelationer och innebär även att leverantörerna i ett tidigt stadium får komma till tals i en upphandlingsprocess. För att tillvarata leverantörernas kompetens har enheten för juridik, upphandling och föreningsstöd fått i uppdrag att vid genomförandet av varje upphandling hålla en leverantörsdialog. Leverantörerna får, under leverantörsdialogen, möjlighet att diskutera hur förvaltningen bör förhålla sig till en kravställning om hur barns rätt kan tas tillvara på bästa sätt i de upphandlingar där det bedöms lämpligt.

Omvärldsbevakning

Socialförvaltningen har rutiner för att kontinuerligt genomföra omvärldsbevakning. Syftet med bevakningen är exempelvis att ta del av ny information, lagstiftning och praxis kring hur barn och ungdomars rättigheter tillvaratas vid upphandling och uppföljning.

Kravställning i upphandling

Efter att behovs- och marknadsanalys genomförts, arbetsgruppsmöten hållits och kompetens och expertkunskaper inhämtats, införlivas barnperspektivet i upphandlingen om det bedöms lämpligt. Viktigt att känna till är att en eventuell kravställning måste vara kopplad till upphandlingsföremålet, det vill säga, det som upphandlas.

Krav kring barns rättigheter framgår bland annat i de tre upphandlingar förvaltningen genomfört som avser insatser för barn och unga (heldygnsvård, öppenvård och jourhemsinsatser). Som exempel på krav i upphandlingarna kan följande nämnas:

- Krav på att följa barnkonventionen,
- Krav på att barnet eller den unges delaktighet i placeringen,
- Krav på att barnet ska få stöd i sin skolgång,
- Krav på att placering ska ske utifrån barnets bästa.

Kraven har formulerats för att beakta barnets bästa, tillse att barnet ges möjlighet att uttrycka sin åsikt, barnets rätt till liv och utveckling samt för att förbjuda diskriminering mot barnet i enlighet med barnkonventionen.

Kontakt under avtalstiden

För att tillse att kraven som ställts på leverantören för att tillvarata barnets rättigheter efterlevs har enheten tagit fram rutiner för att ha en löpande dialog med leverantören under avtalstiden. Dialogen kan bestå av utskick av nyhetsbrev, gemensamma träffar med verksamheter eller enskild dialog vid behov. Dialog sker även i samband med verksamhetsbesök och via de frågor och avvikelser som löpande inkommer från verksamheter och internt från stadsdelsförvaltningarna. Genom löpande dialog med leverantörer beaktas också barn och ungdomars rättigheter vid upphandling och uppföljning.

Avtalsuppföljning

Socialförvaltningen följer även upp de avtal som ingåtts. Syftet är bland annat att säkerställa att skattemedel förvaltas på bästa möjliga sätt, god kvalitet för stadens medarbetare och invånare samt att

kraven i upphandlingen efterlevs. Kommunens ansvar för kontroll och uppföljning regleras även i kommunallagen (2017:725) .

Vad gäller avtal vars insatser riktas mot barn, unga och familjer ställs särskilt fokus på frågor kring barn och unga för att beakta och tillgodose deras rättigheter. Exempelvis hur leverantören säkerställer att barnet eller den unge är delaktig i sin insats i så stor utsträckning som möjlig, samt hur barnet eller den unge får möjlighet att föra fram sina synpunkter. Frågor som ställs vid avtalsuppföljning utgår från de krav som framgår i upphandlingsdokumenten.

Slutsats och fortsatt arbete framåt

Som framgår av rapporten pågår ett brett utvecklingsarbete med särskilt prioriterade inriktningar på bästa möjliga hälsa, skolgång, delaktighet, stöd till och goda relationer med föräldrar och andra närstående samt stöd under och efter avslutad placering.

Bästa möjliga hälsa

Enligt artikel 24 i Barnkonventionen har barn rätt till bästa möjliga hälsa, tillgång till hälso- och sjukvård samt till rehabilitering. Traditionella sedvänjor som är skadliga för barns hälsa ska avskaffas. Forskning visar att placerade barn och unga som grupp har betydligt fler hälsoproblem än andra jämnåriga, de har också en hög överrisk för fysisk och psykisk ohälsa i vuxen ålder. Samarbete mellan huvudmännen genom överenskommelser bedöms vara en viktig åtgärd för att kunna åstadkomma mer jämlik vård för den här gruppen. När det gäller barn och unga i samhällsvård generellt talar mycket för att denna rättighet av olika skäl är försummad. Sedan 2016 finns samverkansrutiner gällande hälsa för placerade barn och unga mellan kommunerna i Stockholms län och Stockholms läns landsting (nuvarande Region Stockholm). Den 15 april 2017 infördes bestämmelser i SoL och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, om att kommuner och regioner ska ingå överenskommelser om samarbete i fråga om barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. De nuvarande samverkansrutinerna har efter det omarbetats, med bland annat skrivningar om SIP, till en överenskommelse med tillhörande rutin mellan samma parter, vilken kommer att träda i kraft 1 april 2022.

I Stockholms stad startade ett arbete upp inom familjehemsvården 2018 för att ta fram en rutin för uppföljning av placerade barns

hälsa. Rutinen är ännu inte känd och implementerad i hela staden vilket kommer att åtgärdas framåt.

För att förbättra placerade barn och ungas hälsa kommer stadsövergripande avdelningen framöver dels medverka i Storsthlm:s gemensamma utvecklingsgrupp kring överenskommelsen om tillgång till hälso-, sjuk- och tandvård för barn och unga som placeras utanför det egna hemmet och stötta stadsdelsförvaltningarna i införandet, dels implementera stadens lokala rutin för uppföljning av familjehemsplacerade barns hälsa.

Skolgång

Enligt artikel 28 i Barnkonventionen har barn rätt till utbildning och enligt artikel 29 ska skolan hjälpa barnet att utvecklas och lära barnet om mänskliga rättigheter. De studier som gjorts inom området pekar på att placerade barn ges sämre möjligheter än andra att utveckla sin potential i skolan. Genom stadens arbete med Skolfam har denna trend kunnat brytas för barn i familjehem. Prioritet inom Skolfam under åren 2021 och 2022 är att arbeta med utveckling av stödet ”kontaktperson med studieinriktning” i samverkan med stadsdelsförvaltningarna, fortsatt fokus på barn i högstadiet med låg måluppfyllelse och språkstimulerande arbetssätt, utveckling av pedagogiskt stödmaterial till barn, unga och familjehemsföräldrar att använda i hemmet samt fortsätta med bokpaket till alla barn. Skolfam ska även prioritera utbildningen familjehem som studiestöd samt arbeta för att barn och unga känner sig lyssnade på (vilket kommer att utvärderas) och erbjuda barnen deltagande i skolmöten och återkoppling efter varje skolmöte.

Tillsammans med utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningarna har samverkansmodellen SAMS för socialtjänst och skola implementerats i staden under innevarande år. SAMS är ett stöd som ska underlätta samverkan mellan socialtjänst och skola, och säkra att barn och unga som placeras i jourhem, familjehem, på HVB-hem eller i stödboende får en obruten skolgång när placeringen innebär skolbyte. Förvaltningen ser ett behov av fortsatt nära och kontinuerligt samarbete över tid med stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen för att SAMS ska sätta sig fullt ut och bli bestående. Ett viktigt utvecklingsområde är att via statistik framöver kunna följa antal dagar från placering, som medför skolbyte, till att barnet eller den unga har en ny skolgång, med målet att det inte ska dröja mer än max en vecka.

Det tilltänkta sociala investeringsfondsprojektet för att stödja skolgången för barn och unga på institution via en skolsamordnare

för placerade barn och unga i sex intresserade stadsdelsförvaltningar under ledning av stadsövergripande avdelningen kommer, om medel beviljas, leda till ett betydande ökat fokus på väl fungerande skolgång för unga som placeras på institution både inför, under och efter avslutad placering. Skolsamordnaren för placerade barn och unga ska fungera som ett operativt stöd till socialsekreterare i frågor rörande skolgången och förutsättningar för skolgång. Ett av målen med projektet är att skolgången ska komma igång direkt och vara på rätt nivå för den unge. Skolsamordnaren för placerade barn och unga ska finnas med och följa skolgången inför, under och efter en placering med fokus på barnets eller den unges skolresultat. Att klara skolan är den enskilt viktigaste skyddsfaktorn för att lyckas senare i livet med att etablera sig i samhället vad gäller arbete och försörjning.

Delaktighet och inflytande

Enligt artikel 12 i Barnkonventionen har barn rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad. Genom nya digitala lösningar avser stadens socialtjänst att införa ett verktyg för att öka aktuella barns och ungas möjligheter att uttrycka sina åsikter om sin livssituation och kontakten med socialtjänsten. Avvägningar görs för att kunna ta ett informerat och kostnadseffektivt beslut om vilket slags digitalt verktyg som ska väljas och hur det ska kunna användas brett över staden.

Stöd till barn och föräldrar under pågående placering

Enligt artikel 20 i Barnkonventionen har barn som av olika anledningar inte kan bo kvar i sin hemmiljö rätt till skydd och stöd från staten, samt rätt till ett alternativt hem. Enligt artikel 25 ska varje stat regelbundet också se till att ett barn som är omhändertaget av myndigheter behandlas väl. Oberoende av om vården är frivillig eller genomförs med stöd av LVU är utgångspunkten att en god och bibehållen relation mellan barn och föräldrar ska eftersträvas. Förvaltningen kommer under 2022 att genom utbildning och erfarenhetsutbyte understödja användandet av Socialstyrelsens stödmaterial bestående av kunskapsstöd och guider rörande umgänge mellan placerade barn, biologiska föräldrar, syskon och andra närstående bland familjehemsvårdens medarbetare. Stöd till placerade barns föräldrar utgör en viktig komponent i samhällsvården. Enligt artikel 5 ansvarar barnets föräldrar eller annan vårdnadshavare för barnets uppfostran och utveckling. Även om barnet är placerat utgör föräldrar en viktig resurs för barnet och enligt artikel 10 har barnet rätt att återförenas med sin familj om

familjen splittrats. Socialtjänsten har ansvar för att verka för återförening om det är lämpligt utifrån barnets bästa. Socialförvaltningens verksamhet Stella har för avsikt att under åren 2021 och 2022 utveckla råd och stöd i gruppform till föräldrar vars barn är placerade. Stella har även börjat arbeta med närvaro på stadsdelsförvaltningarna vid akuta omhändertaganden av barn och kommer framåt att se över möjligheterna att hitta ett arbetssätt som ger förutsättningar för att öka denna närvaro. Utfallet av det krisstöd som erbjuds föräldrar vid akuta omhändertaganden ska utvärderas. Förhoppningen är att föräldrar som får stöd från socialtjänsten utifrån sitt föräldraskap på avstånd ska kunna fungera väl i umgänget med sina placerade barn.

Stöd efter avslutad placering

Socialtjänsten har ett särskilt ansvar för att tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas efter att vård och fostran utanför det egna hemmet har upphört. Om barnet efter placeringen ska återvända till det egna hemmet, bör socialtjänsten tillgodose vårdnadshavarens behov av stöd i föräldrarollen. Om en ungdom ska lämna vården för ett självständigt liv, bör socialtjänsten använda BBIC På väg materialet för att ta reda på om och i så fall på vilket sätt den unge behöver någon form av stöd i öppenvård efter avslutad placering för att kunna klara självständighet och självförsörjning. Hur vanligt förekommande det är med stödjande biståndsbedömda insatser efter avslutad placering och vilka dessa kan vara, håller på att undersökas via uppgifter från paraplysystemet avseende första halvåret 2020. Resultatet kommer att analyseras tillsammans med stadsdelsförvaltningarna under våren 2022.

Alla unga i samhällsvård som ska ta steget över till ett självständigt vuxenliv har inte behov av, eller vill inte själva ta emot, fortsatt stöd från socialtjänstens myndighetsutövning. Men det kan samtidigt vara en kritisk period för den unge som ofta kan sakna tillgång till trygga och engagerade vuxna för stöd under en period i samband med övergången till vuxenlivet. Stadens samarbete med SOS Barnbyar i deras ESF-projekt rörande unga som lämnar samhällsvården kommer att fortsätta fram till och med juni 2022 och sannolikt förlängas året ut. Om resultaten visar sig vara positiva för de unga som tagit del av stödet och genomgått programmet, finns en önskan från SOS Barnbyar om att inleda en dialog med socialförvaltningen om ett framtida idéburet partnerskap (IOP) för att kunna fortsätta erbjuda stödet även efter projektet har avslutats.

Sammanfattning tidsramar i arbetet framåt

Riktlinjer för familjehemsvård har reviderats och beslut om dessa har fattats av socialnämnden i juni 2021. När de nya riktlinjerna blivit antagna av kommunfullmäktige kommer introduktionsutbildningen för medarbetare som arbetat inom familjehemsvården mindre än två år att omarbetas utifrån dessa. Vidare kommer det framöver ingå i utbildningen hur familjehemsvården kan stötta familjehemsföräldrar att fungera som ett bra studiestöd för placerade barn.

Sedan 2016 finns samverkansrutiner gällande hälsa för placerade barn och unga mellan kommunerna i Stockholms län och Stockholms läns landsting (nuvarande Region Stockholm). Den 15 april 2017 infördes bestämmelser i SoL och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, om att kommuner och regioner ska ingå överenskommelser om samarbete i fråga om barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. De nuvarande samverkansrutinerna har efter det omarbetats, med bland annat skrivningar om SIP, till en överenskommelse med tillhörande rutin mellan samma parter, vilken förväntas träda i kraft 1 april 2022.

Stadsövergripande avdelningen kommer också att delta i en arbetsgrupp för utveckling och implementering av rutiner för samverkan mellan kommunerna och Region Stockholm för att säkerställa hälso-, sjuk- och tandvård för placerade barn. Gruppens arbete startar under hösten 2021.

En utbildningsinsats rörande NPF-diagnoser kommer att genomföras för alla medarbetare inom familjehemsvården under senhösten 2021 och vårvintern 2022.

Från och med oktober 2021 ska stadsdelsförvaltningarna använda en reviderad statistikfil för ifyllnad av samtliga barn som placeras och placeringen innebär ett skolbyte. I den statistik som månadsvis skickas in till socialförvaltningen har en kolumn för redovisning av antal dagar det tar från placering till att barnet eller den unge börjar skolan lagts till.

Förvaltningen har lämnat in en idéskiss till sociala investeringsfonden den 26 oktober 2021. Förvaltningen söker tillsammans med sex stadsdelsförvaltningar projektmedel till ett treårigt projekt, *Skolsamordnare för placerade barn*. I stora drag är projektet tänkt att riktas till barn och unga som är placerade på HVB-hem, på särskilda ungdomshem, i skyddat boende för unga, i stödboende samt i behandlingsverksamhet med familjeboende.

Skolsamordnaren för placerade barn och unga ska också finnas kvar i övergången efter en placering. Projektet ska fungera som ett operativt stöd till socialsekreterare i frågor rörande skolgången och förutsättningar för skolgång. Projektet ska arbeta nära den unge, dennes vårdnadshavare, institutionen/verksamheten samt skolan genom nära samverkan med dessa. Om projektmedel tilldelas förväntas projektet starta upp under sensvåren 2022 och förväntas bidra till en förbättrad skolsituation för de barn och unga som omfattas.

Arbete pågår med att revidera riktlinjerna för handläggning av ärenden gällande ensamkommande barn och unga. Ett förslag till reviderade riktlinjer planeras kunna presenteras under våren 2022.

Förvaltningen kommer under 2022 att genom utbildning och erfarenhetsutbyte understödja användandet av Socialstyrelsens stödmaterial bestående av kunskapsstöd och guider rörande umgänge mellan placerade barn, biologiska föräldrar, syskon och andra närstående bland familjehemsvårdens medarbetare.

Socialförvaltningens verksamhet Stella har för avsikt att under åren 2021 och 2022 utveckla råd och stöd i gruppform till föräldrar vars barn är placerade.

Tillsammans med juridiska avdelningen planerar förvaltningen för att genomföra kunskapshöjande aktiviteter utifrån handläggningen av "Lilla Hjärtat" för övriga medarbetare inom barn och unga. Dessa kommer att ske under vintern/våren 2022.

Under året har en undersökning genomförts kring hur vanligt förekommande det är med stödjande biståndsbedömda insatser efter avslutad placering och vilka dessa kan vara. Undersökningen omfattar beslut i paraplysystemet avseende första halvåret 2020. Resultatet kommer att analyseras tillsammans med stadsdelsförvaltningarna under våren 2022.

Då Lärteamet ofta kontaktas med frågor kring hur barns skolgång i skyddat boende kan säkerställas kommer en skrift tas fram under 2022 av utbildningsförvaltningen i samverkan med socialförvaltningen, för att klargöra ansvarsområden och utgöra ett stöd i socialtjänstens arbete med att säkerställa skolgång för barn i skyddat boende.

Relationsvårdscentrum har nu börjat få sina första uppdrag om stöd till barn. Utvecklingen av stödet till barn följs upp vid regelbundna

möten med styrgrupp bestående av avdelningschefer för de fyra olika relationsvårdscentrum och arbetsgruppsmöten med biträdande enhetschefer. I början av januari 2022 kommer en informationsfilm om stöd till barn vid RVC att spelas in för att finnas tillgänglig via Intranätet och kunna användas vid introduktion av nyanställda och för att sprida kunskap om verksamheten till anställda inom socialtjänsten.

Regeringen har tillsatt en ny statlig utredning som ska se över och föreslå åtgärder för hur kvaliteten i vården kan öka när barn och unga placeras utanför det egna hemmet i familjehem, jourhem, stödboenden eller hem för vård eller boende (HVB), inklusive SiS särskilda ungdomshem. Betänkandet ska vara färdigställt i april 2023.

Slutledning

Socialtjänsten är under ständig förändring och komplexiteten hög. Nya statliga utredningar, ny lagstiftning och forskning presenteras löpande och visar på utvecklingsbehov av olika slag. Nyligen tillsatte regeringen en ny statlig utredning som ska se över och föreslå åtgärder för hur kvaliteten i vården kan öka när barn och unga placeras utanför det egna hemmet i familjehem, jourhem, stödboenden eller hem för vård eller boende (HVB), inklusive SiS särskilda ungdomshem. Betänkandet ska vara färdigställt i april 2023. Implementering av nya lagar och regler brukar ta tid och stadsövergripande avdelningen har en viktig funktion i att informera stadsdelsförvaltningarna om nya bestämmelser, liksom om ny forskning och annan kunskap.

Utvecklingsarbeten tar tid att förbereda, iscensätta och driva. Om resultaten är goda bör utvecklingsarbetet och förändringsprocesserna integreras i ordinarie verksamhetsstruktur som ett komplement till eller ersättning av nuvarande metoder, processer och arbetssätt. Implementering av nya metoder, arbetssätt och synsätt måste få den tid som krävs. Om projekt ska vara till nytta för verksamheterna och dem de är till för, behöver de pågå ett par år och efter det behöver socialtjänsten ges förutsättningar att integrera och permanenta resultaten.

Slutligen kan det konstateras att ett förbättringsarbete med fokus på placerade barn och unga, inklusive barn som är medföljande till en vårdnadshavare på skyddat boende, pågår för fullt i staden och arbetet går framåt. Flera av uppdragen i majoritetens förslag till budget 2022 (se nedan) är de samma som föregående år, några är

nya, vilket ger socialtjänsten goda förutsättningar att fortsätta arbeta långsiktigt med stöd till placerade barn, unga och medföljande barn för att de ska få en vård av god kvalitet som så långt det är möjligt tillgodoser varje barns eller ung persons rättigheter och behov. Det är också värt att notera att stadsdelsnämnderna i majoritetens förslag till budget 2022 har fått i uppdrag att säkerställa att alla barn som placeras genomgår en hälso- och tandundersökning samt att socialtjänsten ska följa upp barnens skolgång och skolresultat.

- Tillsammans med stadsdelsnämnderna införa en modell för individcentrerad uppföljning inom socialtjänsten med tillhörande utbildningar och pilotstudie inom uppföljningar av HVB-placeringar.
- Stödja stadsdelsnämnderna att öka barns inflytande i utredningar och uppföljning av insatser, bland annat genom nya metoder och digitala lösningar, även för barn vars föräldrar erhåller insatser från socialtjänsten.
- I samverkan med stadsdelsnämnderna verka för att fler barn och unga får ta del av insatsen behandlingsfamilj som alternativ till institutionsvård.
- Säkerställa att barn som kommer ensamma på flykt till Sverige och Stockholm får sina behov tillgodosedda och ges goda förutsättningar att komma in i samhället. De barn och unga som kommit hit de senaste åren behöver fortsatt stöd.
- Säkerställa tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden att placerade barn och barn som bor i skyddat boende har en väl fungerande skolgång.
- Samverka med skolan och följa upp och sammanställa skolresultat för placerade barn och unga.
- Fortsätta utveckla stadens familjehemsvård genom utbildning, kvalitetsuppföljning och information till inspektörer och socialsekreterare.
- Förstärka arbetet med rekrytering samt uppföljning av familje- och jourhem och fortsätta utveckla stadens familjehemsvård.
- Säkerställa tillsammans med stadsdelsnämnderna att de HVB-verksamheter som används för placeringar drivs av seriösa aktörer.
- För att säkerställa att barns rättigheter tas till vara, ställa krav på bland annat barn- och familjekompetens och utdrag ur misstanke- och belastningsregister vid upphandling av insatser i hem där det finns barn.
- Stödja stadsdelsnämnderna att vid oundvikliga uppbrott från förskola och skola erbjuda kompensatoriska åtgärder för att motverka problem som uppbrottet kan medföra.

- Fortsätta utveckla stödinsatser vid placering av hotade/våldsutsatta barn och vuxna på skyddade boenden, liksom stödet till barn, unga och vuxna efter avslutad placering.
- Utveckla stöd och insatser till barn inom ramen för relationsvåldscentrum, i första hand de barn där någon av föräldrarna, våldsutövaren eller den våldsutsatta, får eget stöd hos RVC.
- Fortsätta arbetet med Skolfam och SAMS-modellen och säkerställa att inget barn som är placerade på HVB- eller familjehem står utan skolgång mer än en vecka.